

Sygn. akt VIII C 345/19

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 lipca 2019 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: S.S.R. Małgorzata Sosińska-Halbina

Protokolant: st. sekr. sąd. Izabella Bors

po rozpoznaniu w dniu 16 lipca 2019 roku w Łodzi

na rozprawie

z powództwa (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W.

przeciwko D. C.

o zapłatę

oddala powództwo.

Sygn. akt VIII C 345/19

UZASADNIENIE

W dniu 5 grudnia 2018 roku powód (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W., reprezentowany przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, wytoczył przeciwko pozwanemu D. C. powództwo o zasądzenie kwoty 879,28 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód podniósł, że przedmiotowa wierzytelność wynika z umowy pożyczki o nr (...) zawartej przez pozwanego z pierwotnym wierzycielem (...) Sp. z o.o. w dniu 27 czerwca 2017 roku. Pozwany nie dotrzymał warunków umowy, wskutek czego wierzytelność stała się wymagalna. W dniu 1 grudnia 2017 roku pierwotny wierzyciel zawarł z (...) S.A. porozumienie do umowy cesji z dnia 17 marca 2017 roku, na mocy której przejął prawa do wierzytelności wobec pozwanego z tytułu umowy pożyczki. (...) S.A. w dniu 23 lutego 2018 roku na podstawie umowy przelewu wierzytelności zbył przedmiotową wierzytelność na rzecz (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty, który z kolei tego samego dnia zbył ją na rzecz powoda.

(pozew 3-4)

Na rozprawie w dniu 16 lipca 2019 roku w imieniu powoda jego pełnomocnik nie stawił się – został prawidłowo zawiadomiony o terminie rozprawy. Pozwany nie stawił się na termin rozprawy, pomimo prawidłowego wezwania, nie żądał przeprowadzenia rozprawy w swej nieobecności, nie złożył w sprawie żadnych wyjaśnień, w tym odpowiedzi na pozew. W związku z powyższym Sąd wydał wyrok zaoczny.

(wzmianka o wydaniu wyroku zaocznego k. 40)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 17 marca 2017 roku (...) S.A. zawarł z (...) Sp. z o.o. umowę ramową 2002, a następnie w dniu 1 grudnia 2017 roku porozumienie o rozliczeniu z fizyczną dostawą. W wyciągu z załącznika A do porozumienia o rozliczeniu z fizyczną dostawą zawartym pomiędzy (...) S.A. a (...) Sp. z o.o. z dnia 1 grudnia 2017 roku zadłużenie pozwanego D. C. zostało oznaczone łącznie na kwotę 828,50 zł, z czego 800 zł z tytułu kapitału, 0,00 zł z tytułu prowizji, 0,00 zł z tytułu odsetek umownych oraz 28,50 zł z tytułu odsetek karnych.

W dniu 23 lutego 2018 roku (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. zawarł z (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W. umowę przelewu wierzytelności wraz z Porozumieniem z dnia 20 kwietnia 2018 roku zawierającym wyciąg z elektronicznego załącznika do umowy sprzedaży wierzytelności zawartej między (...) a (...) (...), w którym zadłużenie pozwanego oznaczono na kwotę 828,50 zł.

W wezwaniu pozwanego do zapłaty z dnia 3 października 2018 roku stanowiącym jednocześnie informację o dokonanej cesji wierzytelności wskazano, że sporne zadłużenie wynika z umowy pożyczki nr (...) z dnia 27 czerwca 2017 roku zawartej z (...) Sp. z o.o.

(kserokopia umowy ramowej z dn. 17.03.2017 r. k. 24-30, porozumienie o rozliczeniu z fizyczną dostawą – cesja wierzytelności k. 23, załącznik A k. 31-33, umowa przelewu wierzytelności wraz z porozumieniem z dnia 23.04.2018 r. k. 14-15v, wyciąg z elektronicznego załącznika do porozumienia z dn. 20.04.2018 r. k. 9, kserokopia wezwania do zapłaty k. 8-8v)

W wyciągu z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego i ewidencji analitycznej nr (...) z dnia 29 października 2018 roku powód wskazał, że zadłużenie pozwanego wynikające z ramowej umowy pożyczki wynosi według stanu na dzień wystawienia wyciągu 879,28 zł.

(wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego i ewidencji analitycznej k. 7)

Do dnia wyrokowania pozwany nie uregulował zadłużenia dochodzonego przedmiotowym powództwem.

(okoliczność bezsporna)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, które nie były kwestionowane przez strony.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo nie było zasadne i nie zasługiwało na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie powód (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W. nie wykazał swojej legitymacji czynnej do występowania w przedmiotowym procesie. Powód w żaden sposób nie udowodnił, że przysługuje mu wierzytelność w stosunku do pozwanego D. C. wynikająca z zawartej przez pozwanego w dniu 27 czerwca 2017 roku umowy pożyczki nr (...) w wysokości dochodzonej przedmiotowym powództwem.

Powód nie wykazał, że skutecznie nabył wierzytelność względem pozwanego od (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W., wobec nie wykazania, że podmiot ten wcześniej nabył wierzytelność od (...) S.A., który z kolei miał nabyć tę wierzytelność od pierwotnego wierzyciela – (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

Zawodowy pełnomocnik powoda nie złożył do akt umowy cesji zawartej między (...) a (...) S.A., która potwierdzałaby fakt nabywania wierzytelności dochodzonej przedmiotowym powództwem przez kolejnych cesjonariuszy i ostatecznie, które wykazywałyby fakt nabycia praw do niej przez powoda.

Uwadze Sądu nie uszło ponadto, że załączone w poczet materiału dowodowego wyciągi, tj. wyciąg z elektronicznego załącznika do Porozumienia z dnia 20 kwietnia 2018 roku, jak i wyciąg z elektronicznego załącznika

A do porozumienia o rozliczeniu z fizyczną dostawą – cesji wierzytelności zawartej pomiędzy (...) S.A. a (...) Sp. z o.o. z dnia 1 grudnia 2017 roku nie zostały podpisane przez strony umowy cesji, mają postać wydruku komputerowego – tabelki, co do której nie wiadomo, kto jest jej autorem i na podstawie jakiego dokumentu zostały one sporządzone. Tego rodzaju dokumenty nie mogą bowiem stanowić i nie stanowią dowodu na fakt nabycia przez powoda wierzytelności względem pozwanego wobec braku dowodów na to, że cedent, tj. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty skutecznie sam nabył przedmiotową wierzytelność, przy czym podkreślić należy, że nawet z załączonych umów cesji nie wynika, że wierzytelność względem pozwanego w istocie miała być przedmiotem tych umów.

W ocenie Sądu również załączony do pozwu wyciąg z ksiąg funduszu sekurytyzacyjnego nie dowodzi istnienia i nabycia wierzytelności dochodzonej przedmiotowym powództwem przez stronę powodową. Należy bowiem zauważyć, że wyciąg z ksiąg funduszu sekurytyzacyjnego nie ma mocy prawnej dokumentu urzędowego, zatem nie stanowi on dowodu tego, co zostało w nim zaświadczone i nie korzysta ze szczególnych uprawnień procesowych co do jego mocy dowodowej w niniejszym procesie przeciwko konsumentowi. W wyroku z dnia 11 lipca 2011 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt P 1/10 (Dz.U. 2011, Nr 152, poz. 900), Trybunał Konstytucyjny orzekł bowiem, że art. 194 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. 2004, Nr 146, poz. 1546 ze zm.) w części, w jakiej nadaje moc prawną dokumentu urzędowego księgom rachunkowym i wyciągom z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta, jest niezgodny z art. 2, art. 32 ust. 1 zdanie pierwsze i art. 76 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz nie jest niezgodny z art. 20 Konstytucji. Trybunał Konstytucyjny ocenił część przepisu ustawy o funduszach inwestycyjnych, która nadaje księgom rachunkowym funduszu sekurytyzacyjnego oraz wyciągom z tych ksiąg moc prawną dokumentu urzędowego w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta. Znaczenie art. 194 ustawy o funduszach inwestycyjnych polegało na zmianie reguł dowodowych w postępowaniu cywilnym. Konsument, pozwany przez fundusz sekurytyzacyjny, który kwestionował istnienie albo wysokość zobowiązania musiał wykazać, że nie jest dłużnikiem z tytułu zobowiązań nabytych przez fundusz sekurytyzacyjny i ujętych w jego księgach rachunkowych. Konsekwencją tego przywileju było pogorszenie sytuacji procesowej dłużnika, który musiał bronić się przed powództwem podmiotu wobec którego nie zaciągał zobowiązania. Gdyby wierzytelność nie została zbyta na rzecz funduszu, pierwotny wierzyciel występując z powództwem przeciwko dłużnikowi nie mógłby korzystać ze specjalnych uprawnień procesowych. W omawianym wyroku Trybunał stwierdził brak konstytucyjnie wartościowych argumentów uzasadniających utrzymywanie zakwestionowanego przywileju procesowego, wskazując, że uprzywilejowanie ksiąg rachunkowych funduszy sekurytyzacyjnych i wyciągów z tych ksiąg w postępowaniu cywilnym prowadzi do naruszenia zarówno zasady równości stron w procesie cywilnym, jak i zasady sprawiedliwości społecznej wyrażonej w art. 2 konstytucji, co jest rozwiązaniem sprzecznym z konstytucyjną zasadą polityki państwa wynikającą z art. 76 konstytucji - zasadą ochrony praw konsumentów. Przywilej funduszu sekurytyzacyjnego powodowa, bowiem umocnienie istniejącej z natury rzeczy przewagi wyspecjalizowanego podmiotu rynku kapitałowego wobec konsumenta. Tym samym omawiany dokument jest wyłącznie dokumentem prywatnym, który sam w sobie nie dowodzi istnienia wierzytelności względem pozwanej, ani faktu jego nabycia przez poprzednika prawnego powoda. Jednocześnie przypomnienia wymaga, że treść oświadczenia zawartego w dokumencie prywatnym nie jest objęta domniemaniem zgodności z prawdą zawartych w nim twierdzeń. Zatem dokument prywatny nie jest dowodem rzeczywistego stanu rzeczy (por. wyrok SN z dnia 25 września 1985 r., IV PR 200/85, OSNC 1986, nr 5, poz. 84). Dokument taki stanowi jedynie dowód tego, że osoba która go podpisała złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie.

Nabycia wierzytelności dochodzonej przedmiotowym powództwem nie dowodzi również, co jest zresztą oczywiste, złożona do akt kserokopia pisma z dnia 3 października 2018 roku wzywającego do spłaty zadłużenia, która podobnie jak wyciąg z ksiąg funduszu może zostać potraktowana, co najwyżej wyłącznie w kategoriach dokumentu prywatnego. Jedynie na marginesie zauważyć należy, że w aktach sprawy brak jest dowodu, nie tylko doręczenia wskazanego pisma stronie pozwanej, ale choćby dowodu jego wysłania (nadania).

Reasumując w ocenie Sąd omówione wyżej dokumenty w żaden sposób nie dowodzą faktu skutecznego dokonania pomiędzy poszczególnymi, kolejnymi podmiotami cesji wierzytelności dochodzonej przedmiotowym powództwem, przy czym zauważyć należy, że zawiadomienie o cesji wierzytelności jest jedynie kserokopią niepoświadczoną za zgodność z oryginałem, zaś wyciąg z elektronicznego załącznika do umowy cesji stanowi wyłącznie wydruk komputerowy, który przy tym nie został podpisany, nie wiadomo również kto jest jego autorem (skoro umowa cesji została zawarta przez dwie strony, wyciąg z załącznika do tejże umowy winien być sygnowany podpisami stron) a zatem nawet zakwalifikowanie ich w kategoriach dokumentu prywatnego jest mocno wątpliwe.

Podkreślić w tym miejscu należy, że wykazanie legitymacji czynnej jest podstawową powinnością procesową każdego podmiotu inicjującego proces. W przedmiotowej sprawie powód będąc podmiotem, którego istotną działalnością jest skupowanie wierzytelności pieniężnych na masową skalę, z uwagi na zakres prowadzonej działalności winien w sposób szczególny i niewątpliwy wykazać, że nabył ze skutkiem prawnym tę konkretną, określoną wierzytelność wobec wskazanej osoby, czego jednak w sprawie nie uczynił.

Nie budzi wątpliwości, że w niniejszej sprawie to powód powinien przedstawić dowód istnienia wierzytelności w dochodzonej wysokości – dowód, że pozwanego obciąża określone zadłużenie z tytułu zawartej z pierwotnym wierzycielem umowy bankowej, jak i dowód skutecznego nabycia takiej wierzytelności. Powód nie udowodnił powyższego twierdzenia a to, zgodnie z treścią przepisu art. 6 k.c., na nim ciążył obowiązek udowodnienia powyższego stanu rzeczy, jako że z faktu tego wywodził skutki prawne. Reguła ta znajduje również swój procesowy odpowiednik w treści art. 232 k.p.c., w świetle którego to strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Oznacza to, że obecnie Sąd nie jest odpowiedzialny za wynik postępowania dowodowego, a ryzyko nieudowodnienia podstawy faktycznej żądania ponosi powód. Sąd orzekający w przedmiotowej sprawie w pełni podziela stanowisko Sądu Najwyższego, wyrażone w wyroku z dnia 17 grudnia 1996 roku (I CKU 45/96, OSNC 1997/6-7/76), że rzeczą sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, w szczególności jeżeli strona jest reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.). Wskazać przy tym należy, że obowiązujące przepisy (art. 207 § 6 k.p.c.) nakazują stronom postępowania przytaczanie okoliczności faktycznych i dowodów, co do zasady wraz z pierwszym pismem, w którym zajmuje stanowisko w sprawie (pozwie, odpowiedzi na pozew, sprzeciwie). Już zatem w treści pozwu powód winien niezwłocznie przedstawić wszelkie wnioski dowodowe i dowody na uzasadnienie swoich twierdzeń faktycznych (B. K., Rozważania o "braku zwłoki" jako podstawie uwzględnienia spóźnionego materiału procesowego na gruncie art. 207 § 6 oraz 217 § 2 k.p.c. Artykuł. S. P.. (...) -148) a nie zrobił tego nawet na wyraźne zobowiązanie do złożenia wszelkich dowodów na poparcie swoich twierdzeń w określonym terminie. Wskazać wreszcie należy, że § 2 art. 217 k.p.c. jasno wskazuje, że fakty i dowody winny być przytaczane „we właściwym czasie” pod rygorem ich pominięcia jako spóźnionych (por. Komentarz do art. 217 Kodeksu postępowania cywilnego: P. Telenga i inni, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. WKP, 2012; T. Żywnowski i inni, Kodeks postępowania karnego. Komentarz. Tom I. Artykuły 1-366. Lex, 2013; B. Karolczyk, Rozważania o "braku zwłoki" jako podstawie uwzględnienia spóźnionego materiału procesowego na gruncie art. 207 § 6 oraz 217 § 2 k.p.c. Artykuł. St.Prawn. 2012/1/123-148).

W przedmiotowej sprawie to powód winien udowodnić, że pozwanego obciąża nieuregulowane zadłużenie wynikające z zawartej umowy pożyczki o nr (...) z pierwotnym wierzycielem (...) Sp. z o.o. i że wierzytelność tę powód skutecznie nabył (to nie na pozwanym spoczywał ciężar udowodnienia tego, że takiego zadłużenia nie ma i że powód posiada legitymację czynną w przedmiotowym procesie). Powód nie udowodnił zarówno istnienia wierzytelności, będącej przedmiotem przelewu, jej wysokości, jak i faktu jej nabycia, zatem brak jest podstaw do przyjęcia, że pozwany jest dłużnikiem powoda. Podkreślić przy tym należy, że powód nie załączając do pozwu dowodów potwierdzających zarówno zasadność roszczenia jak i legitymację procesową czynną, czy wreszcie nie stawiając się na terminie rozprawy, pozbawił się możliwości wykazania prawdziwości swoich twierdzeń.

Jedynie na marginesie wskazać w tym miejscu również należy, że w przypadku cesji wierzytelności warunkiem otrzymania należności przez nabywcę długu jest udowodnienie, że takie prawo przysługiwało pierwotnemu wierzycielowi (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 lipca 2006 r. wydany w sprawie V CSK 187/06). Tymczasem powód i tej okoliczności nie wykazał.

Powód nie wykazał, że pozwany w istocie zawarł umowę stanowiącą źródło roszczenia pozwu, tj. umowy pożyczki o nr (...). Do akt sprawy zawodowy pełnomocnik powoda nie załączył przedmiotowej umowy - tym samym brak jest dowodu zarówno na jej zawarcie przez pozwanego jak i na ewentualną wysokość pierwotnego zadłużenia. Strona powodowa nie wskazała również sposobu wyliczenia wartości skapitalizowanych odsetek, stanowiących znaczącą część roszczenia pozwu, w zakresie tak poszczególnych kwot i dat, od których te zostały wyliczone, jak i wysokości naliczanych odsetek. Strona powodowa nie przedstawiła również nawet stosownych twierdzeń, co składa się na należność z tytułu „kosztów udzielenia pożyczki” ani jakie to są koszty, czy należność z tytułu „kapitału”.

W konsekwencji brak jest możliwości jakiegokolwiek weryfikacji żądania pozwu zarówno pod względem legalności jak i zasadności dochodzonej kwoty.

Tym samym powództwo podlegałoby oddaleniu również z uwagi na nieudowodnienie jego wysokości nawet gdyby przyjąć, że powód wykazał swoją legitymację czynną, czego jednak w sprawie nie wykazano a co należy z całą mocą podkreślić.

Z opisanych powyżej przyczyn uznać należy, że powód nie udowodnił, że pozwany ma obowiązek zapłaty na jego rzecz, jako cesjonariusza, kwoty dochodzonej pozwem i w konsekwencji powództwo zasługiwało na oddaleniu.

W przedmiotowej sprawie Sąd wydał wyrok zaoczny, z uwagi na spełnienie przesłanek z art. 339 § 1 k.p.c. i art. 340 k.p.c.

Oczywiście, wydanie wyroku zaocznego nie przesądzało o uwzględnieniu powództwa. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, przewidziane w art. 339 § 2 k.p.c. domniemanie prawdziwości twierdzeń powoda dotyczy wyłącznie strony faktycznej wyroku i nie obowiązuje w zakresie prawa materialnego. Domniemanie to zastępuje jedynie postępowanie dowodowe i to tylko wówczas, gdy twierdzenia powoda nie budzą uzasadnionych wątpliwości (por. uzasadnienie SN z dnia 18 lutego 1972 r., III CRN 539/71, OSNCP 1972/7-8/150).

W przedmiotowej sprawie twierdzenia faktyczne powoda budziły jednak uzasadnione wątpliwości Sądu w świetle dokumentów załączonych do pozwu, a wskazanych we wcześniejszej części uzasadnienia, przy czym wątpliwość ta widoczna jest *prima facie*. Powód nie tylko nie wykazał jaka był treść kolejnych umów cesji zawieranych pomiędzy poszczególnymi podmiotami, przedmiotem których miała być wierzytelność dochodzona niniejszym powództwem, czy umowy bankowej stanowiącej źródło roszczenia pozwu, ale nawet nie wskazał ich w swoich twierdzeniach podnoszonych w pozwie.

Z całą stanowczością należy jeszcze raz podkreślić, że obowiązkiem procesowym każdego powoda jest wykazanie jego legitymacji procesowej czynnej. W przypadku, gdy powód nie jest pierwotnym wierzycielem obowiązek ten aktualizuje się ze szczególną mocą bowiem nie może być żadnych wątpliwości, w świetle przedstawionych sądowi dowodów, że powód w istocie skutecznie nabył dochodzoną wierzytelność i w konsekwencji ma legitymację procesową czynną do wytoczenia powództwa dotyczącego nabytej wierzytelności. O czym była już wcześniej mowa, szczególną starannością muszą wykazywać się w omawianym zakresie podmioty, które w ramach prowadzonej działalności masową skupują wierzytelności, czy podmioty które nabyły wierzytelność nie od pierwotnego wierzyciela, ale od kolejnego podmiotu, który wcześniej miał nabyć daną wierzytelność.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd wydając w sprawie wyrok zaoczny oddalił powództwo w całości.